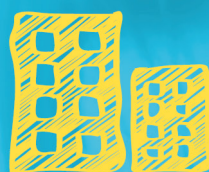

TILINPÄÄTÖS 1.1.–31.12.2019

TOIMINTAKERTOMUS
TULOSLASKELMA JA TASE
LIITETIEDOT

Kuntajohtajakokous 6.3.2020
Seutuhallitus 25.3.2020
Yhtymäkokous

KAUPUNKIPOLITIIKAN JA RAITEIDEN VUOSI.....	VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.
1 TOIMINTAKERTOMUS.....	4
1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
1.1.1 Olennaista kuntayhtymän toiminnasta	4
1.1.2 Hallinto.....	7
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	7
1.1.4 Olennaista kuntayhtymän taloudesta	8
1.1.5 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa	8
1.1.6 Henkilöstö.....	8
1.1.7 Ympäristöasiat	9
1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	9
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	9
1.1.10 Seutuyksikön toiminta.....	10
1.2 SISÄISEN VALVONNAN SELONTEKO.....	11
1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	12
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	12
1.3.2 Toiminnan rahoitus	12
1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	13
1.5 KOKONAISTULOT JA KOKONAISMENOT	13
1.6 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY.....	13
2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	14
2.1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	14
Lisää kilpailukykyä.....	14
Kasvulle kestävä rakenne	15
Hyvinvoiva yhteisö	17
Muu seutuyhteistyö ja kansallinen MAL-verkosto	19
2.2 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN	21
2.3 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN.....	21
2.4 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	22
3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	23
3.1 TULOSLASKELMA	23
3.2 RAHOITUSLASKELMA	24
3.3 TASE	24
4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	25
4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	25
4.2 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	25
4.3 TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	26
4.4 TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	26
4.5 VAKUUKSIA JA VASTUITA KOSKEVAT LIITETIEDOT	27
4.6 HENKILÖSTÖÄ, LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUJA JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA KOSKEVAT LIITETIEDOT	27
4.7 LUETTELOT KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA.....	28
5 ALLEKIRJOITUKSET.....	29
6 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	30

SEUTUJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2019

Kaupunkiseudun nousu raiteille eteni. Vuoden lopussa käynnistyi lähijunakokeilu, jossa Nokia, Lempäälä ja Orivesi saivat uusia työmatkoja palvelevia junayhteyksiä. Myös Tesoma tulee kokeilun piiriin syksyllä 2020. Kokeilua tuettiin viestintäkampanjalla, ja junien täytyminen yllätti operaattori VR:kin. Tavoitteena on vakiinnuttaa lähijunaliikenne osaksi kaupunkiseudun kestävästä liikkumisesta.

Ratikkarintamalla syntyi uusi käsite ”seuturatikka”, kun Pirkkalan, Ylöjärven ja Kangasalan suuntien alustavat linjausvaihtoehdot nostettiin yleiseen keskusteluun. Samaan aikaa Tampereen keskustan ratikkatyömaa siistiytyi ja loi uutta kaupunkikuvaa kulkijoiden ihasteltavaksi.

Edunvalvonnassa oltiin aktiivisia seutuhallituksen asettamien hallitusohjelmatavoitteiden pohjalta. Suomen päärata nousi yhdeksi kärkihankkeeksi, jota 2020 perustettu Suomi-rata hankeyhtiö alkaa suunnitella. Seudun kunnat seisoivat yhtenä rintamana yhtiöneuvotteluissa ja yhtiön pääomituksessa.

Kansallisen sote-uudistuksen valmistelu keskeytettiin, ja Pirkanmaalla siirryttiin kuntapohjaisen soteratkaisun valmisteluun. Uusi hallitus linjaisi sote:n jatkoa kuitenkin maakunnallisena, ja valmistelutyö jatkui kaupunkiseutua laajemmalla foorumilla. Tämä antoi tilaa sivistyspalvelujen yhteistyölle, missä toteutettiin seudullisia tilannekuvia mm. lukio-, perusopetus- ja varhaiskasvatuksesta. Seutuliike-selvityksellä tartuttiin liikkumattomuuden ilmiöön ja sen kustannuksiin. Ns. pehmeät vetovoimatekijät kuten virkistysverkot, viheralueet ja vesistöt nostettiin myös seutupöydälle.

MAL4-sopimuksen neuvottelut käynnistyivät, mutta etenivät hitaasti. Kaupunkiseudun ja valtion valmiudet neuvotteluun eivät kohdanneet. Tämä oli taka-askelelta vuonna 2011 käynnistyneelle sopimusmenettelyssä. Vielä maaliskuussa 2020 elämme ns. sopimuksetonta tilaa. Huomattavaa on, että suurten kaupunkiseutujen erityisasema muuttuu, kun MAL-sopimusmenettely laajenee uusille seuduille.

Viesti Suomen kuntien ja alueiden eriytymisen vahvistui. Vahvaa kasvua osoittava Tampereen seutu-kin kohtasi tiedon syntyvyyden kansallisesta laskusta ja sen vaikutuksista. Seudun kunnat pohtivat varmasti yhdessä millaisella politiikalla väestön kehitykseen voidaan vaikuttaa. Vuodesta 2020 onkin tulossa seudullisen asuntopolitiikan tarkastelun vuosi, jonka pohjana ovat tuoreet väestölaskelmat.

Kaupunkiseudun tietotuotanto ja analyysiaineisto avasi seututasoa kehitystä monessa teemassa, ja sai ansaittua kiitosta mm. kuntien keskustoja tarkastelevassa barometrissä.

Vuosi 2019 oli globaalisti ilmastotietoisuuden herätyksen vuosi. Nuoret vaativat näyttävästi päättäjiltä toimia tulevaisuuden pelastamiseksi. Ilmastotavoitteet asetettiin korkealle, ja Suomen hallituksen ilmasto-ohjelmaa kuvattiin yhdeksi maailman kunnianhimoisimmista. Kaupunkiseudun kaikki kunnat julistautuivat ns. Hinku-kunniksi. Työ oli jatkoa seudulliselle ilmastostrategialle, ja nyt kaupunkiseudulla on siirrytty toimenpiteitä kuvaavaan tiekarttatyöhön.

Uuden vuosikymmenen alussa kiitän kaikkia kuntapäättäjiä ja virkamiehiä Tampereen seudun ja seutuyhteistyön hyväksi tehdystä työstä. Kiitos myös seututoimiston rautaisille asiantuntijoille säästelemättömästä innostuksesta seutuyhteistyön kehittämiseen.

Päivi Nurminen
Seutujohtaja

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Olennaista kuntayhtymän toiminnasta

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä huolehtii perussopimuksensa mukaan kuntayhteistyön yleisestä kehittämisestä kaupunkiseudulla. Käytännössä kuntayhtymä organisoii kuntien välistä yhteistyötä asiantuntija-, virkamiesjohto- ja luottamushenkilötasolla. Toiminnan painopisteet ovat maankäytön, asumisen ja liikenteen sekä hyvinvointi- ja teknisten palvelujen alueilla. Kuntayhtymä toteuttaa kaupunkiseudun strategiaa ja visiota: ”Tampereen kaupunkiseutu on yhdessä tekemisen edelläkävijä ja kansainvälinen älykkään kasvun keskus”.

Tulevaisuuden kaupunkiseutu -strategia

Seutuyhteistyö perustuu jäsenkuntien hyväksymään seutustrategiaan. Jäsenkunnat hyväksyivät keväällä 2017 Tulevaisuuden kaupunkiseutu -strategian ja toteutusohjelman, jotka ohjaavat yhteistyötä valtuustokauden loppuun ja jopa 10 seuraavalle vuodelle. Strategian mukaiset kolme pääviestiä ovat: Lisää kilpailukykyä, Kasvulle kestävä rakenne ja Hyvinvoiva yhteisö. Strategian toteuttaminen on käynnistynyt hyvin. Seutuhallitus on todennut, että uuden strategian valmistelu käynnistetään tekeillä arviointi strategian toteutumisesta ja toimintaympäristön muutoksista.

MAL-sopimuskumppanuus (maankäyttö, asuminen ja liikenne)

Kaupunkiseudun kuntien ja valtion välisen MAL-sopimuksen toteutus jatkui vuonna 2019. Keväällä kootussa vuoden 2018 seurantakatsauksessa todettiin, Pääosa vuodelle 2018 ohjelmoiduista maankäytön ja asumisen toimenpiteistä on toteutunut tavoitellusti. Huomioina MAL-kaudesta nousevat:

1. Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon tasaisuus seudun eri osissa,
2. Asuntorakentamisalueiden luovutus valtiolta kunnille sekä
3. Yleiskaavoitus seudun länsiosissa.

MAL3-seurantaraportin luonnosta käsiteltiin valtio-osapuolen kanssa kokouksessa 23.5.2019, jossa valtio-osapuoli totesi, että MAL-sopimus on etenemässä pääosin tavoitteiden mukaisesti.

Uuden MAL4-sopimuksen neuvotteluprosessi leimasi vuoden 2019 työskentelyä. Sopimus valmistuu keväällä 2020.

Rakennesuunnitelma 2040

Rakennesuunnitelma 2040:n toteuttaminen eteni jäsenkuntien yhteistyössä. Rakennesuunnitelman toteuttamisen ennakkointia ja seurantaa toteutettiin entistä enemmän digitaalisen paikkatiedon avulla. Osana MAL4-neuvotteluprosessia valmistui myös näkökulmia ja aineistoja rakennesuunnitelman päivitystyön arviointiin.

Tampereen kaupunkiseudun yhteistyö ja kasvu Suomen toiseksi metropoliksi

Kuntaliiton toteuttamassa tutkimuksessa todettiin, että Tampereen kaupunkiseudun yhteistyö on ai-
nutlaatuista Suomessa sekä tuloksiltaan että selkeän organisoinnin vuoksi. Seutuyhteistyön kautta kaupunkiseudun kasvu ja vetovoima ovat pysyneet vahvoina ja Tampereen kaupunkiseutu on saavuttamassa kiistattoman aseman Suomen toisena metropolina. Kaupunkiseutu kasvaa toiseksi nopeimmin pääkaupunkiseudun jälkeen.

Vuoden 2019 kärkiteemoja ja toteutuksia

Kaupunkiseudun edunvalvontayhteistyö on tiivistynyt yhteistyökumppaneiden kesken. kaupunkiseudun omat hallitusohjelmatavoitteen hyväksyttiin seutuhallituksessa 30.1.

Tampereen kaupunkiseutu valittiin alueellisen junaliikenteen pilottialueeksi. Kokeilu käynnistyi marraskuussa Lempäälän, Nokian ja Oriveden suuntiin.

Seutuopistojen yhteistyön kehittämisestä valmistui arviointi. Johtopäätöksenä oli, että Pirkkan opisto ja Tampereen työväenopisto käynnistävät yhteistyön tiivistämissuunnitelman, ja että Kangasalan ja Oriveden kuntien on niin katsoessaan käynnistettävä itsenäiset neuvottelut tai selvitykset seutuopistoihin liittymiseksi.

HYMY-Hyvinvointiympäristön tietopohjan mallintaminen ja hyvinvointijohtamisen kehittäminen -verkostohanke käynnistyi vuoden alussa. Kaupunkiseudun lisäksi hankkeessa ovat mukana Jyväskylä, Kuopio ja Lahti. Myös MAL-verkosto osallistuu kansallisesti hankkeeseen.

Viherrakenteen seudullinen yleissuunnitelma valmistui kuntien hyödynnettäväksi omassa suunnittelussaan. Viherrakenteen yleissuunnitelmaa voidaan myös hyödyntää rakennesuunnitelman päivitystyön käynnistyttyä.

Rajaton sijoittumisalue - elinkeinojen seudulliset vetovoimaprofiilit, ensimmäisen työvaiheen loppuraportti valmistui.

Seutuhallitus ja jäsenkuntien kunnanhallitukset toteuttivat työpajan MAL4-sopimuksen tavoitteista 29.4.2019. Palaute työpajasta oli kiittävää.

Seutuhallitus on jatkanut määrätietoista vaikuttamistyötä pääradan kehittämiseksi. Suomi-ratakonseptia on edistetty mm. operointiselvityksellä yhteysvälillä Helsinki-Tampere.

Kaupunkiseudulla käynnistettiin 5.4.2019 asuntopoliittinen keskustelu, jonka johtopäätöksenä päätettiin aloittaa seudullisen asuntopoliittisen ohjelman päivitys.

Tulevaisuuden kaupunkiseutu -strategian päivitys päätettiin käynnistää laatimalla strategian arviointi, jonka pohjalta istuva seutuhallitus valmistelee ehdotuksen päivitystyön käynnistämiseksi.

Kaupunkiseudun saavutettavuuden ja lentoliikenteen kehittämiseksi valmisteltiin uusi saavutettavuuden kehittämisohjelma vuosille 2020-2022.

Seudullista tietotuotantoa on kehitetty systemaattisesti mm. lisäämällä paikkatietoaineistojen hyödyntämistä. Myös seudulliset hyvinvointipalvelujen vertailut ovat kehittyneet ja niitä laajennetaan lukio-opetukseen.

Tampereen kaupunkiseudun ilmastotyö on edennyt hyvin. Jäsenkunnille valmistui tiekarttamalli etenemiseen kohti hiilineutraalia Tampereen kaupunkiseutua 2030.

Keskustabarometri valmistui jäsenkuntien omassa suunnittelussa hyödynnettäväksi. Barometrissä tarkasteltiin 17 kaupunkiseudun keskusta elinvoiman näkökulmasta.

Hyvinvointipalvelujen, infrapalvelujen ja liikennejärjestelmätyöryhmän yhteistyönä toteutettiin hyppä-infra -työohjelmaa käynnistämällä Seutu-liike ja HYMY-hankkeet. Seutuliiikkeelle valmistui ohjelma kohti liikkuvampaa kaupunkiseutua ja saman työ yhteydessä brändi-ilme liikkumisen edistämiseksi.

HYMY -hanke

HYMY on hyvinvointiympäristön tietopohjan mallintaminen ja hyvinvointijohtamisen kehittämisen - verkostohanke. Hankkeen tavoitteena on hankekaudella, vuosien 2019-2021 aikana, edistää väestön hyvinvointia kaupunkisuunnittelun keinoin sekä kuntien strategisen hyvinvointijohtamisen kehittäminen. Hanke luo lisäksi edellytyksiä sille, että hyvinvointitieto integroituisi tiiviimmin osaksi ylikunnalta MALPE-suunnittelua ja elinvoimakuntien johtamista. Verkostohankkeen jäsenet ovat Tampereen kaupunkiseutu, Kuopion, Jyväskylän ja Lahden kaupungit. Hanke on osa Tampereen kaupunkiseudun seutuhallituksen hyväksymää nelivuotista hyvinvointiympäristön kehittämisohjelmaa. MAL-verkosto lisää hankkeen kansallista ulottuvuutta.

MAL-verkosto

Maankäytön, asumisen ja liikenteen kansallinen teemaverkosto, MAL-verkosto, jatkoi toimintaansa kahdeksatta vuotta. Kuntayhtymä on verkoston vastuullinen toteuttaja. Verkostossa toimivat 17 kaupunkiseutua, ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Suomen kuntaliitto, liikennevirasto sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

1.1.2 Hallinto

Seutuhallitus 2019

jäsen

Lyly Lauri, pj.	Tampere, SDP
Jarva Marko, 1. vpj.	Pirkkala, KOK
Paalanen Piila, 2. vpj.	Nokia, VIHR
Aaltonen Mikko	Tampere, VAS
Heinämäki Anna-Kaisa	Tampere, VIHR

1.10. asti

Juhana Suoniemi

1.1.2020 alkaen Tampere, VIHR

Ikonen Anna-Kaisa	Tampere, KOK
Jakara Riitta	Orivesi, SDP
Lahikainen Stiina	Kangasala, VIHR
Luojus Katja	Ylöjärvi, KOK
Niemi Veijo	Lempäälä, PS
Ollila Riitta	Tampere, SDP
Sasi Ilkka	Tampere, KOK
Uusi-Erkkilä Pertti	Vesilahti, KESK

varajäsen

Loukaskorpi Johanna	Tampere, SDP
Lanne Janika	Pirkkala, SDP
Peurala Johanna	Nokia, VIHR
Torkkola Sinikka	Tampere, VAS
Stenhäll Jaakko	Tampere, VIHR

Tulonen Irja	Tampere, KOK
Viljanen Jussi	Orivesi, KOK
Törhönen Marko	Kangasala, PS
Sorsa Minna	Ylöjärvi, VIHR
Liuha Tuukka	Lempäälä, KESK
Sirniö Ilpo	Tampere, SDP
Jäntti Aleks	Tampere, KOK
Lumia Mervi	Vesilahti, KOK

Seutuhallituksen kokousten esittelijänä toimi vs. seutujohtaja Juhani Pohjonen 30.4.2019 asti ja 1.5. alkaen seutujohtaja Päivi Nurminen. Sihteerinä toimi seutuassistentti Suvi Juntunen 30.4. asti ja seutusihteri Juhani Pohjonen 1.5. alkaen. Kuntajohtajakokouksen edustajana seutuhallituksen kokouksiin osallistui puheenjohtaja, konsernijohtaja Juha Yli-Rajala. Seutuhallitus kokoontui kerran kuukaudessa heinäkuuta lukuun ottamatta.

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntaliiton ennakkotietojen mukaan kuntatalous heikkeni vuonna 2019. Heikon tuloksen taustalla on toimintamenojen kasvu sekä verorahoituksen heikko kehitys. Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulut kasvoivat viime vuonna 3,9 prosenttia, verotulot 2,6 prosenttia ja valtionosuudet 2,1 prosenttia. Verotulojen kasvua hidasti verokorttiuudistuksen ja tulorekisterin käyttöönoton aiheuttama tilitysvaje.

Kuntatalouteen odotetaan helpotusta vuonna 2020 kasvavien verotulojen ja valtionosuuksien muodossa. Verorahoituksen kasvu tasapainottaa käyttötaloutta vuoden 2020 aikana. Sopeutumistakin tarvitaan mm. ikääntyvä väestön ja muuttoliikkeen takia. Väestörakenteen muutokset näkyvät vuosi vuodelta enemmän kuntien talousluvuissa.

Kaupunkiseudun ja koko Pirkanmaan kehitystä heijasteli työttömyyden kasvu verrattuna vuoden 2018 suotuisaan kehitykseen. Työttömyys oli Pirkkalassa, Vesilahdella ja Ylöjärvellä pysynyt lähes ennallaan, kun se muissa kaupunkiseudun kunnissa oli heikentynyt. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli alhaisin Pirkkalassa (6,0 %) ja korkein Tampereella (11,2 %).

Tampereen kaupunkiseutu säilytti asemansa haluttuna paikkana asua ja yrittää myös vuonna 2019 Kaupunkiseudun väestönkasvu (1,1 %) jatkui selvästi valtakunnan väestönkasvua (0,2 %) nopeammin.

Myös muihin isoihin kaupunkiseutuihin verrattuna kasvu oli nopeampaa pääkaupunkiseutua lukuun ottamatta. Kaikkiaan väestö lisääntyi 4 319 asukkaalla, joista Tampereen osuus oli 2982 asukasta (69 %). Vuoden 2019 lopussa kaupunkiseudulla oli 393 941 asukasta, joista Tampereella 238 221 (60 %) ja kehyskunnissa 155 720.

1.1.4 Olennaista kuntayhtymän taloudesta

Seutuyksikön kautta organisoitavan seutuyhteistyön laajuus on vakiintunut noin 1,0 milj. euron tasolle, joka merkitsee 2,6 euroa/kaupunkiseudun asukas. Vuoden 2019 tilinpäätös näyttää n. 15 500 euron ylijäämää. Kaikkiaan kuntayhtymän taloudellinen kehitys oli tasapainoista vuonna 2019.

Kuntien maksuosuudet ovat toteutuneet kuntien ohjauksen mukaisina ja säilyivät entisen tasoisina.

Kuntien maksuosuuksien kehitys 2017-2019

	TP 2017	TP 2018	Muutos % 2017-218	TP 2019	Muutos % 2018-2019
Yhteensä	1 031 800	1 031 800	0,0	1 031 800	0,0
Kangasala	83 774	84 432	0,8	83 467	-1,1
Lempäälä	61 683	61 572	-0,2	61 628	0,1
Nokia	90 767	89 901	-1,0	88 881	-1,1
Orivesi	25 750	25 208	-2,1	24 013	-4,7
Pirkkala	51 766	51 875	0,2	51 389	-0,9
Tampere	616 166	617 946	0,3	623 956	1,0
Vesilahti	12 287	12 079	-1,7	11 417	-5,5
Ylöjärvi	89 607	88 788	-0,9	87 048	-2,0

1.1.5 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Seutuyksikön tilapäinen järjestely päättyi 30.4.2019, kun Päivi Nurminen palasi Pirkanmaan muutosjohtajan paikalta seutujohtajaksi.

Taloudellisesti vuosi 2019 sujui tasapainoisesti talousarvion ja seutuhallituksen päätösten mukaisesti.

1.1.6 Henkilöstö

Kuntayhtymällä oli vuoden vaihteessa palkattuna yhteensä 13 (12 v. 2018) henkilöä, joista 3 oli kansallisen MAL-verkoston henkilöstöä. Vakinaisessa virka- tai työsuhteessa oli 8 henkilöä. Loput 5 toimea oli täytetty määräaikaisten.

Kuntayhtymän henkilöstö kokoontuu säännöllisesti yhteiseen palaveriin, jossa käsitellään ajankohtaisia työ- ja henkilöstöasioita. Lisäksi jokaisella työntekijällä on henkilökohtainen kehityskeskustelu, jossa voi tuoda mahdollisia työhön liittyviä näkemyksiä ja kehittämisteemoja esille.

Työterveyshuollon sopimus sisältää perusterveydenhuollon lisäksi jaksamista edistävät palvelut. Kuntayhtymä myös tarjoaa henkilöstölle Smartumin liikunta- ja kulttuuriedun.

1.1.7 Ympäristöasiat

Kuntayhtymän omalla välittömällä toiminnalla ei ole merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Kuntayhtymän asiantuntijatyönä valmistelevilla suunnitelmilla on vaikutusta tulevaisuuden ympäristön kehitykseen. Ympäristötekijöiden ja kestävä kehityksen merkitys on huomioitu kaikessa kuntayhtymän toteuttamassa yhdyskuntarakenteeseen vaikuttavassa suunnittelussa.

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tulevaisuuden kaupunkiseutu -strategia antaa vision ja pääviestit seutuyhteistyölle tuleville vuosille. Strategian, rakennesuunnitelman ja MAL-sopimuksen toteuttamisen myötä kuntayhtymän toiminta jatkuu pääosiltaan vakiintuneen muotoisena ja laajuisena. Seutuyhteistyöllä on vahva omistajien tuki tuleville vuosille.

Toimintaympäristön megatrendien mukaiset muutokset (esim. kaupungistuminen) ja kuntakentän mahdolliset tulevat rakennemuutokset (sote-uudistus) huomioidaan, kun seutuyhteistyön strategiaa uudistetaan vuosien 2020-21 aikana.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Kuntayhtymällä ei ole korko-, valuutta eikä luottoriskejä. Kuntayhtymällä ei myöskään ole likviditeettiriskiä vaan maksuvalmiuden ylläpitämiseksi on voitu osoittaa, jäsenkuntien suostumuksella, riittävät kassavarat huomioiden kuntayhtymän toiminnan vakiintunut taso.

Kuntayhtymällä ei ole tavanomaisen konsulttitoiminnan tai arkipäiväisen oman toiminnan mukaisista sopimuksista poikkeavia sitoumuksia, joissa voisi olla merkittäviä riskejä tai epävarmuustekijöitä.

Konsulttisopimukset perustuvat talousarvioon sekä seutuhallituksen tai seutujohtajan päätöksiin.

Vahinkoriskien varalta kuntayhtymällä on yritysvakuutus.

Kuntayhtymän välittömään toimintaan ei liity ympäristöriskejä.

Käytännössä seutuyhteistyötä toteutetaan käyttäen kuntien johtavista viranhaltijoista koostuvia asiantuntijatyöryhmiä ja työskentely on kehittämishankkeita. Kullakin työryhmällä on asioiden valmistelu ja työryhmien välistä tiedonkulkua edistävä asiantuntijasihteeri. Käytännön työ on kehittämiseen liittyvää asiantuntijatyötä ja leimallisesti projektiluonteista.

Projektit vaihtelevat ajallisesti muutaman kuukauden kestoista yli vuodenkin mittaisiin. Projekteihin osallistuu kuntayhtymän omien asiantuntijoiden lisäksi kuntien johtavia viranhaltijoita ja usein myös ulkopuolisia konsultteja. Projekteihin liittyviin toiminnallisiin riskeihin kuntayhtymä on varautunut laatimalla projektinhallintaohjeet, jotka seutujohtaja on vahvistanut. Projektiohjeet ovat keskeinen osa uuden henkilöstön perehdytysmateriaalia. Projektit käynnistää joko seutuhallitus tai seutujohtaja. Projektit perustuvat talousarvioon.

1.1.10 Seutuyksikön toiminta

Kuntayhtymän operatiivisesta toiminnasta vastaa seutujohtaja, jonka alaisuudessa seutuyksikössä on muuta vakinaista ja määräaikaista henkilökuntaa. Kuntayhtymän johtaminen perustuu seutustrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin seutuhallituksen päätöksiin.

Seutuyhteistyötä valmistelevat pysyväisluonteiset seututyöryhmät, joiden jäsenet, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat seutuhallitus nimittää kuntien esittämistä asiantuntijoista. Seututyöryhmät tekevät yhteistyöesityksiä seutuhallitukselle ja edistävät tehtyjen päätösten toteuttamista. Kullakin pysyväisluonteisella työryhmällä on asiantuntijasihteeri, joka yhdessä työryhmän puheenjohtajiston kanssa valmistelee ja esittelee asiat työryhmässään.

Kuntayhtymässä ollut tilapäisjärjestely päättyi 30.4.2020, kun Päivi Nurminen palasi Pirkanmaan maakuntauudistuksen muutosjohtajan paikalta seutujohtajaksi.

1.2 Sisäisen valvonnan selonteko

Kuntalain mukaisesti yhtymäkokous hyväksyi 26.6.2014 kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joiden mukaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutuvat osana kuntayhtymän normaalia johtamis- ja seurantajärjestelmää.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa seutuhallitus. Seutuhallitus on omalta osaltaan valmistellut ja hyväksynyt sisäisen valvonnan periaatteet. Lisäksi seutuhallitus on tehnyt päätökset kuntayhtymän nimenkirjoitusoikeuksista, pankkitilin käyttöoikeuksista, myöntänyt luottokorttien käyttöoikeudet, päättänyt kuntayhtymän tilaus- ja hankintavaltuudet sekä päättänyt kirjanpidon ja palkanlaskennan tositteiden ja kirjausten hyväksymiskäytännön sekä nimennyt johtavassa asemassa olevat tilivelvolliset henkilöt. Seutuhallituksen päätöksillä varmistetaan, että kunkin tilivelvollisen henkilön asema, tehtävät, vastuut ja velvollisuudet on tiedostettu.

Käytännössä sisäisestä valvonnasta vastaa seutujohtaja, joka osallistuu kaikkien seutuhallinnon toimintaa ja varainkäyttöä koskevien päätösten valmisteluun ja täytäntöönpanoon. Seutujohtaja käsittelee ja allekirjoittaa kuntayhtymän sopimukset. Seutujohtajan varahenkilönä toimii seutusihteeri, joka osallistuu myös päätösten valmisteluun ja täytäntöönpanoon. Tilivelvollisina asioiden valmistelijoina seutujohtaja ja seutusihteeri vastaavat, että kuntayhtymän toiminta ja varainkäyttö vastaa säädöksiä, on tehokasta ja taloudellista sekä noudattaa hyvää hallinto- ja johtamistapaa.

Konkreettisesti varainhoidon sisäinen valvonta toteutuu kuntayhtymän laskujen hyväksymisen yhteydessä. Seutujohtaja hyväksyy kaikki kuntayhtymän laskut maksatukseen. Tiliöinnistä ja tarkastuksesta vastaa seutusihteeri. Varsinainen maksatustapahtuma on irrallaan omana ostopalvelunaan Monetra Oy:ssä (aikaisemmin Tampereen kaupungin konsernipalveluyksikkö, KOPPARI). Myös sähköisen laskukierron käynnistyminen tapahtuu em. palveluyksikössä irrallaan kuntayhtymän henkilöiden toimenpiteistä.

Taloushallinnon päivittäispalveluista on ostopalvelusopimus Monetra Oy:n kanssa. Palvelusopimus kattaa sähköisen ostolaskujen kierrätyksen, kirjanpidon, palkanlaskennan, viranomaistilitykset, laskutuksen ja maksuliikenteen. Taloushallinnon palveluista on palvelun toteuttajan kanssa käyty läpi palveluprosessit, niiden kuvaukset ja laadun varmistus. Vuosittain pidetään asiakasneuvottelu ajankohtaisista asioista taloushallinnon palvelukeskuksen vastaavien henkilöiden kanssa.

Sisäisessä valvonnassa ei ole tullut ilmi huomautettavaa.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
Toimintatuotot	1 374 855,39	1 392 359,74
Toimintakulut	- 1 353 519,13	- 1 407 633,07
Toimintakate	21 336,26	-15 273,33
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	- 1,35	1,16
Muut rahoitustuotot	9,63	7,27
Muut rahoituskulut	- 398,00	- 189,40
Vuosikate	20 946,54	15 454,30
Poistot ja arvonalentumiset	- 5 375,25	- 7 180,06
Tilikauden tulos	15 571,29	-22 634,36
Tilikauden ylijäämä (- alijäämä)	15 571,29	-22 634,36
Tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut -%	101,6 %	99,0 %

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	2019	2018
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	20 946,54	-15 454,30
Investointien rahavirta	- 21,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	20 925,54	-15 454,30
Rahoitustoiminnan rahavirta		
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	23 875,31	33 462,19
Rahoituksen rahavirta	23 875,31	33 462,19
Rahavarojen muutos	44 800,85	18 007,89
Rahavarat 31.12.	825 179,73	780 378,88
Rahavarat 1.1.	780 378,88	762 370,99
Tunnusluvut		
Kassan riittävyys, pv	222 pv	202 pv

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

Vastaavaa	2019	2018	Vastattavaa	2019	2018
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma		
Aineelliset hyödykkeet			Peruspääoma	162 478,00	162 478,00
Koneet ja kalusto	0,00	5 375,25	Ed. tilik. ylijäämä	379 357,50	401 991,86
Osakkeet ja osuudet	21,00		tilik. ylijäämä	15 571,29	-22 634,36
Vaihtuvat vastaavat			Vieras pääoma		
Pitkäaikaiset					
Muut saamiset	11 649,92	11 649,92			
Lyhytaikaiset			Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	2 000,00	18 600,00	Saadut ennakot	165 000,00	113 000,00
Muut saamiset	28 612,49	23 150,95	Ostovelat	92 656,77	76 046,63
Siirtosaamiset	133 979,45	107 741,97	Muut velat	16 473,73	13 525,21
Rahat ja			Siirtovelat	169 905,30	202 489,63
pankkisaamiset	825 179,73	780 378,88			
Vastaavaa yht.	<u>1 001 442,59</u>	<u>946 896,97</u>	Vastattavaa yht.	<u>1 001 442,59</u>	<u>946 896,97</u>

Tunnusluvut	2019	2018
omavaraisuusaste %	66,6 %	64,9 %
<u>$100 \times (\text{Omapääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$</u>		
(Koko pääoma - Saadut ennakot)		
suhteellinen velkaantuneisuus %	20,3 %	20,9 %
<u>$100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$</u>		
Käyttötulot		
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	394 928,79	379 357,50

1.5 Kokonaistulot ja kokonaismenot

TULOT	€	MENOT	€
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	1 374 855,39	Toimintakulut	- 1 353 519,13
Korkotuotot	1,35	Korkokulut	0,00
Muut rahoitustuotot	9,63	Muut rahoituskulut	- 398,00
Investoinnit	0,00	Investoinnit	-21,00
Rahoitustoiminta	0,00	Rahoitustoiminta	0,00
Kokonaistulot yhteensä	1 374 863,67	Kokonaismenot yhteensä	- 1 353 938,13

1.6 Tilikauden tuloksen käsittely

Seutuhallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 15 571,29 euroa siirretään oman pääoman tilikauden ylijäämä/alijäämätilille.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Jäsenkunnat hyväksyivät keväällä 2017 Tulevaisuuden kaupunkiseutu -strategian ja sen toteutusohjelman, jotka ohjaavat tavoitteiden asettamista vuodelle 2019. Tavoitteissa on huomioitu myös rakennesuunnitelman 2040 ja MAL3- sopimuksen toteuttaminen.

Lisäksi kuvataan seutuyhteistyön yleinen kehittäminen, seudullisen tietohallinnon, joukkoliikennelautakunnan ja elinkeinojen kehittämisen sekä hyvinvointi- ja infrapalveluiden yhteinen kehittämisohjelma.

Lisää kilpailukykyä

Seutustrategian pääviesti: Vahvistamme kansainvälistymistä elinvoiman lisäämiseksi. Edistämme monipuolista osaamista ja uusia työmahdollisuuksia. Toimenpiteitä suunnataan hyvän saavutettavuuden, houkuttelevan osaamis- ja innovaatioympäristön, monipuolisen elinkeinorakenteen sekä alueloutta vahvistavan yrittäjyys- ja työllisyyspolitiikan edistämiseen.

- 1. Osallistutaan aktiivisesti ja koordinoitusti raideliikenteen kehittämiseen. Lentoliikenteen kehittämishankkeen jatko ratkaistaan ml. mahdollinen laajempi suuntaaminen kaupunkiseudun saavutettavuuteen. Osallistutaan aktiivisesti kansalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun liittyvään keskusteluun. Edistetään edunvalvonnan keinoin kaupunkiseudun ulkoista ja sisäistä saavutettavuutta.**

Raportointi 31.12.2019:

Tampereen kaupunkiseutu, Pirkanmaan liitto, seudun joukkoliikenneviranomainen sekä kuntien yhteistyön tuloksena seutu valittiin alueellisen junaliikenteen pilottialueeksi. Markkinointia ja muihin kysyntää lisääviä toimia toteutettiin ja alueellinen juna liikenne käynnistyi marraskuussa. Pääradan operointiselvitys valmistui tukemaan Suomi-radan edunvalvontaa.

Tampereen kaupunkiseutu on osallistunut aktiivisesti valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun liittyvään keskusteluun eri foorumeilla. Seutu on tehnyt asiantuntijayhteistyötä muiden MAL-kaupunkiseutujen kanssa ja ollut yhteydessä valmistelijoihin.

Liikennejärjestelmäpäällikkö Touru on antanut valtioneuvoston pyynnöstä asiantuntijakommentin liittyen hallitusohjelman valmisteluun, jossa on voinut tuoda esille myös Tampereen seudulle keskeisiä toimia joukkoliikenteen matkustajamäärien lisäämiseksi.

Kaupunkiseudun saavutettavuus on ollut edunvalvonnan keskiössä koko vuoden 2019.

- 2. Rajaton seutu -hankkeen jatkotyönä tunnistetaan seudun rakenteesta kansallisen ja kansainvälisen kilpailuaseman kannalta merkittävät kohteet ja vyöhykkeet. Lisäksi jatketaan elinkeinopolitiikan ja yhdyskuntasuunnittelun vuorovaikutusta laatimalla elinkeinoalueiden kehityksen seuranta yritysten sijoittumisen ja kasvun tukemiseen.**

Raportointi 31.12.2019:

Hanke on viivästynyt, koska edistämiseen vaadittavaa tietoa ei ole alkuperäisen Rajaton seutu- hankkeen valmistumisen jälkeen päivitetty. Hankkeeseen liittyvää tietoa on noussut esiin vuoden 2019 aikana tehdystä MAL-suunnittelusta (liikenneaineisto) sekä päivitetystä Keskustabarometrissa. Jatkotyönä tehdään edellä mainituissa selvityksissä kerättyjen havaintojen yhteenveto sekä lisäaineiston kerääminen yritystoiminnasta seudun rakenteessa.

Seutuyksikkö seuraa Business Tampereen ja Pirkanmaan liiton yritysalueiden seurantajärjestelmän teknistä kehittämistä. Tarkan tiedon saatavuutta ei valtakunnallisten tietoaaineistojen valossa ole helppo varmistaa, mikä hankaloittaa luotettavan tiedon keräämistä rakenteen eri osissa toimivasta yritystoiminnasta.

3. Tunnistetaan elinkeinoelämän kuljetusten ja tieliikenteen toimivuuden takaamiseksi vuoteen 2030 tarvittavat toimenpiteet sekä valmistellaan pitkän aikajänteen visiota ja kehittämispolkua.

Raportointi 31.12.2019:

MAL4-sopimukseen tähtäävässä suunnittelussa on tunnistettu tieverkon ruuhkaisuuden ehkäisyyn liittyvien toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Eri tyyppisiä, kansallisen ja kansainvälisen kilpailuaseman kannalta keskeisiä, elinkeinoelämän kohteita ja niiden tarpeita liikennejärjestelmän kehittämiseen tarkastellaan edelleen. MASTO ja LJ työryhmät päättivät kokouksessaan 28.8. että tarkastelu on perusteltua siirtää vuodelle 2020, jolloin käynnissä olevat, Pirkanmaan liiton sekä Business Tampereen toimesta toteutettavat, selvitykset valmistuvat. Tarkastelu palvelee tällöin parhaiten mm. rakennesuunnitelman valmistelua.

Kasvulle kestävä rakenne

Seutustrategian pääviesti: Edistämme väestönkasvua ja hyödynnämme kaupungistumista. Lisäämme seudun houkuttelevuutta asuin- ja toimintaympäristönä. Käytämme resursseja viisaasti ja hillitsemme ilmastonmuutosta. Toimenpiteitä suunnataan toimivan yhdyskuntarakenteen edistämiseen, rajatoman sijoittumisalueeseen ja tasapainoisten asuntomarkkinoiden edistämiseen.

1. MAL4-sopimus hyväksytään. Muodostetaan seudullinen maankäytön, asumisen ja liikenteen tahtotila ja näkemys edistettäväksi MAL4-sopimuksen avulla sekä monialaisesti ohjelmoidaan ja sitoudutaan MAL4-sopimuksen toteuttamiseen seudulla.

Raportointi 31.12.2019:

MAL-sopimuksen runko on seudun osalta pitkälle valmis. Neuvotteluiden eteneminen lykkääntyi loppuvuodesta 2019 valtion toimesta. Sopimus valmistuu keväällä 2020.

2. Rakennesuunnitelman 2040 päivitystyö etenee auditoinnin tulosten mukaisesti.

Raportointi 31.8.2019:

Rakennesuunnitelman sisällöt on osin ohjelmoitu MAL-sopimuksen kautta. Rakennesuunnitelman päivitys käynnistetään vuoden 2020 aikana uudistamalla seudun asuntopoliittinen ohjelma, tekemällä rakennesuunnitelman tilannekuva ja uudistamalla kävelyn ja pyöräliikenteen kehittämisohjelma.

Seututyöryhmät ovat osallistuneet teemaan ja evästäneet jatkotyöskentelyä koko vuoden 2019.

3. **Käynnistetään asuntopoliittinen keskustelu. Laaditaan kaupunkiseudun asuntopoliittinen tilannekuva. Toteutetaan laaja-alainen asuntopoliittinen työpaja, jonka tuloksena rakennetaan ja sitoudutaan toteuttamaan seudun kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon alokoinnin ja toteuttamisen malli yhdyskuntarakenteeseen.**

Raportointi 31.12.2019:

Asuntopoliittisen keskustelun seurauksena päätettiin uudista seudun asuntopolitiikka. Työtä on valmisteltu loppuvuoden 2019 ajan. Linjoja uuteen asuntopolitiikkaan löytyy MAL4-sopimusluonnoksesta.

4. **Valmistellaan Hiilineutraali Tampereen seutu 2030 -tavoitteen mukaiset toimenpiteet työryhmien toteuttaa ja raportoida.**

Raportointi 31.12.2019:

Hiilineutraali Tampereen seutu -tiekarttaselvitys, ilmastoindikaattorilista ja tiekartan malliasiakirja ovat valmistuneet. Lisäksi valmisteltiin työn jatkaminen ja sen resursointi vuodelle 2020 niin, että se tukee seututyöryhmien ja kuntien omien tiekarttojen valmistumista. Maakunnallinen ja kuntakohtainen talousmetsien hiilinielupotentiaalikartoitus on valmistunut yhteistyössä ELY:n kanssa.

5. **Tunnistetaan vuoteen 2030 mennessä tarvittavat kestävien kulkutapojen käyttöä lisäävät ja liikenteen haittoja vähentävät sekä maankäytön tiivistämisen ja toiminnallisen sekoittamisen, päästövähennystavoitteen saavuttamisen edellyttämät, kehittämistoimenpiteet sekä valmistellaan pitkän aikajänteen visiota ja kehittämispolkua.**

Raportointi 31.12.2019:

Seudun liikennettä koskevien päästövähennystavoitteiden saavuttamisen edellyttämät toimenpiteet on määritetty yleisellä tasolla MAL4-sopimukseen valmistautumisen yhteydessä. Toimenpiteiden konkretisointi ja priorisointi on käynnissä.

Rakennesuunnitelman päivitykseen on tuotettu lähtökohtia MAL4-sopimukseen tähtäävässä suunnittelussa. Rakennesuunnitelman päivityksen tarkoituksenmukainen sisältö ja muoto tulee määrittää ryhmien välisenä yhteistyönä.

MAL4-sopimukseen tähtäävässä työssä on tunnistettu seudun hiilineutraaliuteen liittyvät, liikenteen päästöjen vähentämistoimet, suunnitellussa maankäytöskenaariossa.

Liikkumisen ohjauksessa valmistui seutuliike ohjelmatyö.

MAL4-suunnittelussa on tunnistettu toimet kestävien kulkutapojen käytön lisäämiseksi päästövähennystavoitteen ja seudun kehittämisen edellyttämälle tasolle vuoteen 2030 mennessä. Toimenpiteitä konkretisoidaan ja vaiheistaan suunnittelun edetessä.

6. Viimeistellään vuoden 2018 syksyllä aloitettu keskustabarometri.

Raportointi 31.12.2019:

Keskustabarometri hyväksyttiin loppuvuodesta 2019. Hankkeen aikana tuotetut tietoaineistot ovat kuntien käytössä. Hankkeen loppuraporttia voidaan hyödyntää myöhemmässä seutuyhteistyössä mm. Rakennesuunnitelman päivityksessä.

7. Jatketaan Lakeland NäsiPyhä -kehittämishankkeen toteuttamista monitoimijaisesti seututoimiston käynnistämänä.

Raportointi 31.12.2019:

Infrapalvelujen toimialaan kuuluva vesistön virkistyskäytön lisääminen eteni kolmanteen vaiheeseen, joka valmistuu kesään 2020 mennessä. Siinä tilataan asiantuntijatyönä syvemmälle menevä toimintamallikartoitus kolmesta vaihtoehdosta: isäntäkuntamallista, verkostomallista ja yhtiömallista.

8. Kasvavan ja tiivistyvän kaupunkiseudun tarpeisiin, rakennesuunnitelman päivitykseen ja uusiin ilmastotavoitteisiin liittyvä maan- ja lumen vastaanottoratkaisujen kehittäminen seudullisesti.

Raportointi 31.12.2019:

Tampereen kaupunki on valmistellut vuoden aikana massakoordinaattorin vakanssia sisäisin työjärjestelyin. Tehtävä voisi tulevaisuudessa olla seudullinen ja kehyskunnat ovat osoittaneet toimintamallia kohtaan alustavaa kiinnostusta erityisesti kuntarajoilla niin, että massalogistiikka olisi tarkoituksenmukaista sekä kuljetus- ja -kustannusten että liikenteen päästöjen osalta.

Hyvinvoiva yhteisö

Seutustrategian pääviesti: Uudistamme palveluja digitalisaation ja kokeilujen avulla. Korostamme kuntalaisten hyvinvointia ja yhdessä tekemistä yhteisömme menestystekijänä. Toimenpiteitä kohdistetaan helpon asioinnin ja toimijoiden aktiivisuuden edistämiseen.

9. Selvitetään seudullisen perhepäivähoidon palvelusetelin käyttöönotto sekä vaihtoehtona lasten hoidon tukien ja kuntalisien kehittäminen seudullisesti.

Raportointi 31.12.2019:

Seudullinen varhaiskasvatuksen ryhmä on laatinut esiselvityksen yksityisen perhepäivähoidon palvelusetelin käyttöönotosta. Seutuhallitus on käsitellyt asiaa kokouksessaan 6.3.2019 ja todennut päätöksensä, että valmistelua ei jatketa vuonna 2019. Hyvinvointipalvelujen työryhmä voi tarvittaessa palata asiaan myöhemmin.

10. Teetetään laaja selvitys 5-vuotiaiden maksuttoman esiopetuksen vaikutuksista kaupunkiseudulla ja sisällytetään siihen kuvaus ja arviointi esiopetuksen järjestämisen nykytilasta.

Raportointi 31.12.2019:

Selvitys esiopetuksen järjestämisestä Tampereen kaupunkiseudulla valmistui suunnitelman mukaan MDI Aluekehittämisen konsulttitoimiston tilaustyönä ja hyvinvointipalvelujen työryhmä hyväksyi työn omalta osaltaan 22.8.2019. Seutuhallituksessa selvitys hyväksyttiin 25.9.2019.

11. Infrapalvelujen seutuyhteistyön syventämisen mahdollisuudet, jatkotyö nykytilakartoitukselle.

Raportointi 31.12.2019:

Selvitys infrapalvelujen yhteistyömahdollisuuksista valmistui 2018. Se ei johtanut jatkotoimenpiteisiin, sillä samaan aikaan Tampere valmisteli Infra liikelaitoksen yhtiöittämistä, mihin kunnat eivät tässä vaiheessa lähteneet mukaan. Infrapalveluyhteistyö jatkuu seudulla seutustrategian, rakennesuunnitelman ja MAL-sopimuksen mukaisesti.

12. Laaditaan tilannekuvaselvitys seudullisesta lukiokoulutuksesta. Selvityksessä huomioidaan eri vaihtoehdot lukioyhteistyön tiivistämisessä sekä edellytykset luoda korkeakouluyhteistyölle seudullinen toimintamalli.

Raportointi 31.12.2019:

Hyvinvointipalvelujen työryhmä hyväksyi lukiokoulutuksen tilannekuvaselvityksen kokouksessaan 23.10.2019 ja seutuhallitus 27.11.2019.

13. Laaditaan opetuspalveluiden seudullisen kehittämisen tiekartta ja selvitetään pienryhmän perustaminen opetuspalveluiden seudullisen kehittämisen varmistamiseksi.

Raportointi 31.12.2019:

Hyvinvointipalveluiden työryhmä perusti opetuspalveluiden ryhmän, joka laati perusopetuksen tiekartan. Tiekartta hyväksyttiin hyvinvointipalvelujen työryhmässä 23.10.2019 ja seutuhallituksessa 27.11.2019.

14. Laaditaan viherrakenteen yleissuunnitelman pohjalta seudullisesti merkittävien virkistysalueiden ja -reittien kehittämisen toimenpidesuunnitelma.

Raportointi 31.12.2019:

Seutureittien ja virkistysalueiden toimenpidesuunnitelman laatiminen eteni HypaInfra-yhteistyössä keväällä 2019 nykytilakuvauksen jälkeen kuntatyöpajavaiheeseen ja suunnitelma valmistui loppuvuodesta 2019. Hyvinvointipalvelujen työryhmä hyväksyi työn omalta osaltaan 9.1.2020.

15. Selvitetään osallistumisen hyvät käytännöt sivistys- ja vapaa-aikapalveluissa sekä infrapalveluissa seudullisesti. Lisätään asukkaiden ja elinkeinojen ymmärrystä yhdyskuntarakenteen kehittämisen strategisen tason asioista.

Raportointi 31.12.2019:

Tavoite siirtyy HypaInfra-ohjelman mukaisesti vuodelle 2020.

16. Jatketaan Seutuvaraamo -digipalvelun kehittämistä kuntien tilojen ja alueiden varaamiseen.

Raportointi 31.12.2019:

Seutuvaraamo -digipalvelun kehittämisessä on siirrytty kehitysvaiheeseen. Alkuvuodesta on selvitetty kuntien käyttövuorojen hakuprosesseja ja tavoitteena oli käynnistää loppusyksyn aikana tilojen täytön ja käytön yhteisteisten seudullisten mittareiden luominen HypaInfra -yhteistyönä. Jatkokehitystyö on siirtynyt henkilövaihdosten ja kuntien päätösten vuoksi vuodelle 2020.

17. Jatketaan hyvinvointiympäristön seudullisen tietopohjan kehitystyötä monialaisena yhteistyönä (HYMY-hanke).

Raportointi 31.12.2019:

HYMY-Hyvinvointiympäristön tietopohjan mallintaminen ja hyvinvointijohtamisen kehittäminen -verkostohanke käynnistyi helmikuussa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen määrärahan turvin ja jatkuu 6/2021 saakka. Hankkeessa kehitetään tietopohjaa ja strategisen hyvinvointijohtamisen välineitä HypaInfra-ohjelman mukaisesti.

Muu seutuyhteistyö ja kansallinen MAL-verkosto

Muu seutuyhteistyö

Seudullisesti edistettiin myös joukkoliikenteen, elinkeinojen kehittämisen ja tietohallinnon yhteistyötä. Operatiivisina toimijoina ovat Tampereen kaupungin seudullinen joukkoliikenne yksikkö ja -lautakunta, Business Tampere ja seudullinen tietohallinnon johtoryhmä.

Seutustrategia ohjaa mainittujen seudullisten toimijoiden yhteistyötä. Vuositavoitteet kukin toimija hyväksyy itse. Huomiota kiinnitetään siihen, miten toimijoiden tavoitteet toteuttavat osaltaan seutustrategiaa.

Vuoden 2019 yhdistäviä teemoja olivat tiivistyvä edunvalvontayhteistyö, lentoliikenteen kehittäminen, alueellisen raideliikenteen edistäminen ja digitalisaation vauhdittaminen.

Seudullisesta joukkoliikenteestä sekä Business Tampereen ja tietohallinnon toiminnasta raportoidaan vuosittain kuntajohtajakoukselle ja seutuhallitukselle.

MAL-verkoston (maankäyttö, asuminen ja liikenne) toiminta

Kaupunkiseudun kuntayhtymä hallinnoi MAL-verkostoa. Mukana on valtio-osapuoli, 17 jäsenseutua sekä Kuntaliitto. Työllä tuetaan jäsenyhteisöjen MALPE-suunnittelua ja kaupunkiseutujen kehittämissihteeriä sekä kaupunkipolitiikan toteutusta. MAL-verkoston toiminta on edennyt raportointikaudella toiminta- ja taloussuunnitelman sekä teemallisten tavoitteiden mukaisesti. MAL-verkoston ohjausryhmä kokoontui raportointijaksolla 4 kertaa. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom liittyi verkostoon vuoden 2019 alusta.

Verkoston perustoiminta ja hankkeet

- Toteutettiin *"Asema-alueiden hankesuunnittelun ja konseptoinnin toimintamalli"* -hanke yhteistyössä SAA Oy:n, WSP:n, Sitowisen ja Asemanseutuverkoston kanssa. Pilottikuntina Espoo, Riihimäki ja Seinäjoki. (Uudenmaan Aiko raha)
- Osarahoitettiin ja toteutettiin PTT:n konsortiossa *"Kaupunkiseutujen asukkaiden asumispreferenssit - Miten ja missä kaupunkilaiset haluavat asua?"* -tutkimushanke
- Toteutettiin hanke: *"Kaupunkiseutujen tavaralogistiikkasolmut. Esiselvitys logistiikkasolmuista kaupunkiseutujen elinvoimaisuuden kehittämisessä"*. Julkaistiin Väyläviraston julkaisusarjassa

- Toteutettiin raportointikaudella VN TEAS Hanke 5.3 ”Strategisuus ja transskalaarisuus liikennejärjestelmäsunnittelun ja alueidenkäytön suunnittelun yhteensovittamisessa eli YHTÄ JALKAA” -hanketta, päävastuuna työpajatyo-skentely (kesto 02/2019-6/2020), aalto.fi/fi/yhtajalkaa
- Mukana toteuttamassa ja yhteistyökumppanina VN Teas 5.5 hanke ”Aluekehittämisen verkostoyhteistyön toimintamalli, VALUMA” -hanketta (5/2019 - 2/2020)
- Mukana ja yhteistyökumppanina TKS:n ja Jyväskylän, Lahden, ja Kuopion ”HYMY- hyvinvointiympäristön tietopohjan mallintaminen ja hyvinvointijohtamisen kehittäminen” -verkostohankkeessa (2019-2021)
- Valmisteltiin ja toteutettiin ”Kaupunkiseutujen kestävän MAL-työn mallit pohjoismaissa - Pohjoismaiset parhaat käytännöt ja kokemustenvaihto kaupunkiseutujen MAL-yhteensovitus-työn syventämiseksi ja kaupunkiverkostojen kehittämiseksi” -hanketta (9/2019 - 2/2020). Työhön palkattiin osa-aikaiseksi projektisuunnittelija Iina Sankala.
- Toteutettiin STN Kaupungistumisen dynamiikka ohjelman **BEMINE: Beyond MALPE Coordination towards Integrative Visioning** -hanketta (6/2016-8/2019, Aalto-yliopiston konsortio). Päävastuuna sidosryhmäyhteistyö ja loppuseminaarien järjestäminen kesäkuussa 2019. Tilaisuuden ja sitä edeltävän avoimen tiedeseminaarin aineistot sekä loppuraportti: bemine.fi.
- Järjestettiin valtakunnallisia seminaareja Asemanseutu-teemasta (21.3.2019), PPT:n Asumispreferenssitutkimuksen loppuseminaarin (4.6.2019), BEMINEstä (13.-14.6.2019), Verkostotoiminnasta (Jouluseminaari 13.12.2019) sekä Yhteistyössä HYMY hankkeen kanssa (24.4.2019).

Tulevaisuuden kaupunkiseudut teemaverkostokokonaisuus (AIKO 2016-2019)

Alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) -kehittämishojelman tulokset löytyvät tästä linkistä. Varsinainen ohjelmakausi päättyi 30.4.2019. Valmisteltiin ja käynnistettiin 4 osahankkeen toteutus loppuvuonna 2019 AIKO Jatkohankkeena (11/2019-4/2020). 2 hanketta koskee suoraan Tampereen kaupunkiseutua.

2.2 Käyttötaloulosan toteutuminen

	alkuperäinen talousarvio	talousarvio muutokset	TA II	toteutuma	poikkeama
Seutuyksikkö					
Toimintatuotot	1 031 800,00	0,00	1 031 800,00	1 085 772,69	53 972,69
Toimintamenot	- 1 031 800,00	0,00	- 1 031 800,00	- 1 061 088,66	- 29 288,66
yhteensä	0,00	0,00	0,00	- 24 684,03	24 684,03
HYMY-HANKE					
Toimintatuotot	0,00	132 000,00	132 000,00	69 590,46	- 62 409,54
Toimintamenot	0,00	- 132 000,00	- 132 000,00	- 75 941,08	56 058,92
yhteensä	0,00	0,00	0,00	- 6 350,62	- 6 350,62
MAL-verkosto					
Toimintatuotot	226 800,00	0,00	226 800,00	219 492,24	7 307,76
Toimintamenot	- 226 800,00	0,00	- 226 800,00	- 216 489,39	10 310,61
yhteensä	0,00	0,00	0,00	3 002,85	3 002,85
Kuntayhtymä yhteensä					
Toimintatuotot	1 258 600,00	132 000,00	1 390 600,00	1 374 855,39	- 15 744,61
Toimintamenot	- 1 258 600,00	- 132 000,00	- 1 390 600,00	- 1 353 519,13	37 080,87
Toimintakate	0,00	0,00	0,00	21 336,26	21 336,36

2.3 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMA

1.1.–31.12.2019

	TA I 2019	TA-muutos	TA II 2019	toteutuma	poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 258 600,00	132 000,00	1 356 800,00	1 338 388,24	18 411,76
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	36 467,15	36 467,15
<u>Muut toimintatuotot</u>				0,00	0,00
	1 258 600,00	132 000,00	1 356 800,00	1 374 855,39	54 878,91
Toimintakulut					
Palkat ja palkkiot	- 618 200,00	- 70 560,00	- 688 760,00	- 680 638,97	8 121,03
Henkilösivukulut	- 105 300,00	- 14 700,00	- 120 000,00	- 124 779,65	- 4 779,65
Palvelujen ostot	- 456 200,00	- 37 500,00	- 493 700,00	- 454 223,50	39 476,50
Ain., tarv. ja tavarat	- 10 600,00	- 1 960,00	- 12 560,00	- 10 132,54	2 427,46
Vuokratkulut	- 62 300,00	- 7 280,00	- 69 580,00	- 74 333,06	- 4 753,06
<u>Muut toimintakulut</u>	6 000,00	,00	- 6 000,00	- 9 411,41	- 3 411,41
	- 1 258 600,00	132 000,00	- 1 356 800,00	- 1 353 519,13	- 37 080,87
Toimintakate	0,00	0,00	0,00	- 21 336,26	
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot				- 1,35	
Muut rahoitustuotot				9,63	
Muut rahoituskulut				- 398,00	
Vuosikate	0,00	0,00	0,00	20 946,54	
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset					
poistot	- 7 200,00	0,00	- 7 200,00	- 5 375,25	
Tilikauden tulos	- 7 200,00	0,00	- 7 200,00	15 571,29	
Tilikauden alijäämä	- 7 200,00	0,00	- 7 200,00	15 571,29	

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

	alkuperäinen talousarvio	talousarvio muutokset	toteutuma	poikkeama
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	0,00	0,00	20 946,54	20 946,54
Investointien rahavirta				
Investointimenot	0,00	0,00	- 21,00	- 21,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	0,00	0,00	20 925,54	20 925,54
Rahoituksen rahavirta				
oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	0,00
vaikutus maksuvalmiuteen	0,00	0,00	29 229,56	29 229,56

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

	1.1.–31.12.2019		1.1.–31.12.2018	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	1 338 388,24		1 388 941,16	
Tuet ja avustukset	36 467,15		2 500,00	
Muut tulot	<u>00,00</u>	1 374 855,39	<u>918,58</u>	1 392 359,74
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	- 680 638,97		- 668 469,69	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	- 113 208,82		- 111 695,41	
Muut henkilösivukulut	<u>- 11 570,83</u>	- 805 418,62	<u>- 12 524,98</u>	- 792 690,08
Palvelujen ostot		- 454 223,50		- 531 245,05
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		- 10 132,54		- 10 825,89
Vuokrat		- 74 333,06		- 62 829,52
Muut toimintakulut		<u>- 9 411,41</u>		<u>- 10 042,53</u>
		- 1 353 519,13		- 1 407 633,07
Toimintakate		21 336,26		- 15 273,33
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		- 1,35		1,16
Muut rahoitustuotot		9,63		7,27
Muut rahoituskulut		- 398,00		- 189,40
Vuosikate		20 946,54		- 15 454,30
Poistot ja arvonalennukset		- 5 375,25		- 7 180,06
Satunnaiset erät				
Tilikauden tulos		15 571,29		- 22 634,36
Tilikauden ylijäämä (- alijäämä)		15 571,29		- 22 634,36

3.2 Rahoituslaskelma

	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	20 946,54	- 15 454,30
Investointien rahavirta	-21,00	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	20 925,54	- 15 454,30
Rahoitustoiminnan rahavirta		
oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
saamisten muutos	- 15 099,02	- 1 509,88
korottomien velkojen muutos	38 974,33	34 972,07
Rahoituksen rahavirta	23 875,31	33 462,19
Rahavarojen muutos	44 800,85	18 007,89
Rahavarat 31.12.	825 179,73	780 378,88
Rahavarat 1.1.	780 378,88	762 370,99

3.3 Tase

Vastaavaa	2019	2018	Vastattavaa	2019	2018
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma		
Aineelliset hyödykkeet			Peruspääoma	162 478,00	162 478,00
Koneet ja kalusto	0,00	5 375,25	Ed. tilik. ylijäämä	379 357,50	401 991,86
Osakkeet ja osuudet	21,00		+ yli/- alijäämä	15 571,29	- 22 634,36
Vaihtuvat vastaavat			Vieras pääoma		
Pitkäaikaiset					
Muut saamiset	11 649,92	11 649,92			
Lyhytaikaiset			Lyhytaikainen		
Myyntisaamiset	2 000,00	18 600,00	Saadut ennakot	165 000,00	113 000,00
Muut saamiset	28 612,49	23 150,95	Ostovelat	92 656,77	76 046,63
Siirtosaamiset	133 979,45	107 741,97	Muut velat	16 473,73	13 525,21
Rahat ja			Siirtovelat	169 905,30	202 489,63
pankkisaamiset	825 179,73	780 378,88			
Vastaavaa yht.	<u>1 001 442,59</u>	<u>946 896,97</u>	Vastattavaa yht.	<u>1 001 442,59</u>	<u>946 896,97</u>

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti ja ne päättyivät vuonna 2019.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvostaan.

Tulojen ja menojen jaksotus

Tuotot vuodelle 2019 on kirjattu suoritusperusteiden mukaisesti.

Menojäämiin on kirjattu vuoden 2019 suoriteperusteiden mukainen osuus.

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty muutoksia.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot	2019	2018
Seutuyksikkö		
Toimintatuotot	1 085 772,69	1 057 018,58
HYMY-hanke		
Toimintatuotot	69 590,46	00,00
MAL-verkosto		
Toimintatuotot	219 492,24	335 341,16
Kuntayhtymä yhteensä		
Toimintatuotot	1 374 855,39	1 392 359,74

4.3 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät	133 500,00	107 500,00

4.4 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän peruspääoma

	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	162 478,00	162 478,00
Peruspääoma 31.12.	162 478,00	162 478,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	379 357,50	401 991,86
Tilikauden yli/alijäämä	15 571,29	-22 634,36
Oma pääoma yhteensä	557 406,79	541 835,50

Peruspääoman jakautuminen jäsenkuntien kesken

	euroa	%
Kangasala	13 093,00	8,06
Lempäälä	8 867,00	5,46
Nokia	14 302,00	8,80
Pirkkala	7 280,00	4,48
Orivesi	4 465,00	2,75
Tampere	101 466,00	62,45
Vesilahti	1 838,00	1,13
Ylöjärvi	11 167,00	6,87
Yhteensä	162 478,00	100,00

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot	165 000,00	113 000,00
Lomapalkkajaksoetukset	124 463,74	123 117,51
Muut palkkajaksoetukset	20 374,64	27 063,81
Muut menoajäämät	10 000,00	40 000,00

4.5 Vakuuksia ja vastuuta koskevat liitetiedot

Vuokravakuus Pirkanmaan liitolle Kelloportinkatu 1 C:n tiloista 11 649,92 euroa.

Taseeseen sisältyvät vastuut

	2019	2018
Vuokravastuut		
Vuokravastuut yhteensä,		
vastuut voimassa 31.7.2024 saakka	213 581,86	260 181,54
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	46 599,68	46 599,68
Leasingvastuut yhteensä	21 040,00	21 040,00
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	7890,00	7890,00
Yhteensä	242 511,86	289111,54

4.6 Henkilöstöä, luottamushenkilömaksuja ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

	2019	2018
Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
vakainainen	8	6
määräaikainen	5	6

Henkilöstökulut on eritelty tuloslaskelmassa.

Luottamushenkilön palkkioista perityt luottamushenkilömaksut

	2019	2018
Kansallinen Kokoomus rp.	1 828,00	1 884,00
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue	1 304,00	1 216,00
Vasemmistoliitto rp.	308,00	638,00
Vihreä Liitto rp.	1712,00	1786,67
Suomen Keskusta rp.	528,00	429,00
<u>Perussuomalaiset rp</u>	<u>242,00</u>	<u>402,00</u>
Perityt luottamushenkilömaksut yhteensä	6 356,34	6 356,34

Tilintarkastajan palkkiot

	2019	2018
BDO Audiator Oy	1612,00	1 661,00

4.7 Luettelot käytetyistä kirjanpitokirjoista

Päiväkirja atk-tiedosto

Pääkirja atk-tiedosto

Toimintakertomus, tuloslaskelma, tase, liitetiedot ja tilintarkastuskertomus tulosteena ja atk-tiedostona.

Apukirjat

Ostoreskontra atk-tiedosto

Myyntireskontra atk-tiedosto

Palkkakirjanpito atk-tiedosto

5 ALLEKIRJOITUKSET

Seutuhallituksen jäsenten ja seutujohtajan allekirjoitukset

Tampere 25.3.2020

Lauri Lylly
puheenjohtaja

Marko Jarva
1. Varapuheenjohtaja

Piila Paalanen
2. varapuheenjohtaja

Mikko Aaltonen

Anna-Kaisa Heinämäki

Anna-Kaisa Ikonen

Riitta Jakara

Stiina Lahikainen

Katja Luojus

Veijo Niemi

Riitta Ollila

Ilkka Sasi

Pertti Uusi-Erkkilä

Päivi nurminen
seutujohtaja

6 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Tampereella xx.xx.2020

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori, JHT, HT